

Ügyesen!

Olvasd el Mikszáth Kálmán: A húsvét falun című novellájának részletét, majd válaszolj a kérdésekre!

Nagypénteken elhal a harang szava a kis csendes falúban, s a kerepellő tompa zordon hangja adja tudtul a sötét napot.

Az ájtatos hívek vissza gondolnak a kétezer éves történetre. A kicsi gyermekeknek egészen új még az.

Télen, mikor csikorgott a hó, mikor a házfedelek olyan fehérek voltak, mint az abrosz, akkorról még visszaemlékeznek a kis Jézuska születésére. Betlehemes Pásztorok elénekelték szép versekben. Mélyen megható volt, hogy a kis Jézuskát, hogy melengették leheletükkel az oktalan állatok...

Hát ma megint annak a történetnek a folytatása van.

Látszik is mindenről. A kemencében most is olyan nagy tűz lobog, mint akkor. A dagasztóteknőben ugyanaz a finom fehér tészta dagadozik. Az édes mama két összekötött lúdtollal tojássárgájából festi a pohos fonatosokat, melyek kívánatosan terjeszkednek el a pléhekben. Ez aztán az igazi ecset!

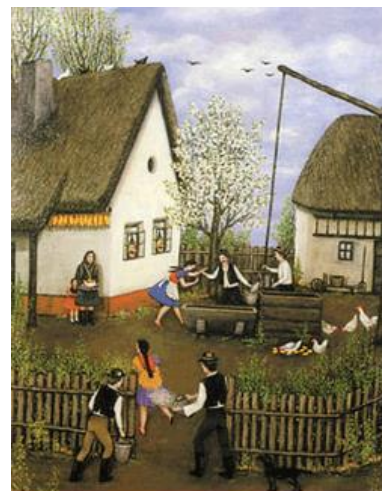
Ott künn a mozsárban mákot tör az öregbéres, csak úgy döng bele a ház, amint hatalmasan felelget a szomszédba, ahol szintén mákot törnek.

1. Hány magas hangrendű szó van a szövegrészlet utolsó mondatában, ha az összetett főnevet nem számolod bele?

A: 5 B: 7 C: 4 D: 8 E: 9

2. Melyik szóban van a legtöbb fajta zöngés mássalhangzó az alábbiak közül? (Ami többször szerepel, egyszer számold!)

A: visszaemlékeznek B: történetnek C: házfedelek D: csikorgott
E: nagypénteken

3. Melyik szó nem ugyanolyan fajta toldalékot kap, mint a többi?

- A: kemencében B: történetre C: lúdtollal D: akkor
E: nagypénteken

4. Az előbbi három feladat megoldásait tedd betűrendbe (a számot is betűvel leírva)!
Milyen szó jön ki, ha a szavak 5., 2., és a 12. betűjét összeolvasod?

- A: kém B: réz C: rész D: kén E: rén

5. Hány helyesírási hibát találsz a szövegrészletben?

- A: egyet sem B: 2 C: 1 D: 3 E: 4

6. Hány összetett főnevet találsz a szövegrészletben?

- A: 7 B: 4 C: 5 D: 3 E: 6

7. Melyik betűcsoportból nem tudsz összerakni olyan értelmes szót, amely a szövegben is szerepel?

- A: kofnatosoat B: ekeleletühkl C: sotáítah D: melnidőnr
E: akéjzsu

8. Mit jelent a „pohos” szó?

- A: fényes B: pufók C: puha D: dohos E: porhanyós

9. Mit jelent a „pléh” szó?

- A: konyharuha, terítő B: műanyag kelesztőtál C: takaró, pokróc
D: díszítőtoll E: fémlemez, bádóg

10. Az egyik mondat első és utolsó szavát adom meg: az, pléhekben. Hány olyan szótagod van, amely hosszú magánhangzót tartalmaz?

- A: 11 B: 10 C: 12 D: 9 E: 13

11. Cseréld ki a szavak magánhangzóit a rövid vagy hosszú párjára! Hol nem sikerül? (A szó nagy betűvel is kezdődhet.)

- A: éves B: tör C: hát D: szintén E: mákot

12. Melyik szövegben szereplő szó elválasztása más, mint a többié? (Az első szótagra gondolok.)

- A: megható B: melengették C: megint D: melyek
E: mesterség

Ügyesen!

Olvasd el Mikszáth Kálmán: A húsvét falun című novellájának részletét, majd válaszolj a kérdésekre!

A kisgyerekek kiérik ebből a rendkívüli jövőt, s kíváncsian tudakozódnak, hogy most ugyan ki született.

– No, hát gyere ide a térdemre, te kis mamlasz. Majd elmondom. Nem született ma senki, hanem az a kis Jézuska, aki az aranyos diókat hozta télen, meghalt.

– Meghalt szegényke?

– Hiszen láttad a szobában lerajzolva a kereszten. Ott a nagy kép az apa ágya fölött.

– Az a szakállas ember? Hiszen a Jézuska még kicsike.

– Megnőtt azóta, bohó... Nagy lett, férfi lett, az igazságot hirdette, hát megfogták a zsidók és keresztre feszítették...

– Megint azok a csúnya zsidók...

(Nem megint az, te csacsi. Hanem ez a többi a megint.)

A kétezer éves történet így kíséri a gyermekek képzelődés világát egész éven át karácsonytól húsvétig, húsvétól pünkösdig, s megújul a szent rege évről évre, mint ahogy a régi fűvek nőnek újra a réten, s a régi lombok visszaaggatóznak a fagallyakra.

1. Melyik szó a kakukktojás?

A: térdemre B: jövőt C: szakállas D: kereszten E: igazságot

2. Hány összetett főnevet találsz a szövegrészletben?

A: 0 B: 2 C: 1 D: 3 E: 4

3. Hány helyesírási hibát találsz a szövegben?

A: egyet B: egyet sem C: kettőt D: hármat E: ötnél többet

4. Melyik szövegben szereplő ige más, mint a többi?

A: elmondom B: kíséri C: kiérzik D: megfogták
E: elfelejtettük

5. Hány fokozott melléknevet találsz a szövegben?

A: 2 B: 1 C: 3 D: 4 E: egyet sem

6. Melyikre nincs példa?

A: mutató névmás B: határozószó C: határozói igenév D: létige
E: visszaható névmás

7. Melyik betűcsoportból tudsz más szófajú szót kirakni, mint a többiből?

A: somt B: dajm C: imgent D: rajú E: zishen

8. Mit nem jelent a „bohó” szó?

A: naiv B: könnyelmű C: felelőtlen D: nagyétkű E: gyerekes

9. Melyik névmás nem olyan, mint a többi? (Segítség: A névmásokat két nagy csoportba soroljuk.)

A: még B: ebből C: ki D: aki E: te

10. Melyik szó nem viszonzó?

A: ide B: fölött C: a D: vissza E: hogy

11. Melyik szó rejt másfajta toldalékot, mint a többi? (Nem a háromféle toldalékra gondolok.)

A: kisgyerekek B: meghalt C: lerajzolva D: évre
E: tudakozódnak

12. Melyik mondatban nincs névelő?

A: 1. B: 3. C: 6. D: Utolsó. E: Utolsó előtti.

Ügyesen!

Olvasd el Mikszáth Kálmán: A húsvét falun című novellájának részletét, majd válaszolj a kérdésekre!

Nagycsütörtöktől egész szombat estig megy a gyász. Élénk színű kendőt nem tesznek fejükre az asszonyok. A templomba is úgy sereglenek a hívek, mint ahogy a temetésre szokás. Csikorgó csizma nem illő most, se slingelt kötény, vagy piros galand.

A templomban a szent passiójáték folyik. Oh, a kis gyermekek milyen haragvó szívvel, milyen megriadt tekintettel nézik a „fölfeszítést”, s hogy villognak szemeik, mikor fölharsan szombat este a halleluja, hogy az »Üdvözítő föltámadott«.

Hát igaz lehet-e ez mind?

Igaz, bizony igaz! Mire felnőnek e kicsinyek, minden megfog változni körülöttük. Más világ lesz, más emberek. Sőt még ugyanezek az emberek is mások lesznek. Erdő helyén mocsár lesz, mocsár helyén szántóföld lesz, házak helyén tövis nő és dudva. Mindent összezavarhat, felfordíthat az idő, de a szent rege mindig marad, s örök kísérője lesz az emberiségnek.

Az Úr föltámadt harmadnapra. Újra zúg a harang a toronyban. Az igazság diadalmaskodott, s efölött most már örülni illik minden jámbor kereszténynek.

Van is elég öröm a programon. Minden nemű és korú ember megtalálja a magáét.

1. Melyik szó a kakukktojás?

A: templomba B: körülöttük C: helyén D: este E: fejükre

2. Hány helyesírási hibát találsz a szövegben?

A: egyet B: egyet sem C: kettőt D: hármat E: ötnél többet

3. Melyik szövegben szereplő szó nem jelző?

A: csikorgó B: szent C: örök D: üdvözítő E: jámbor

4. Mit jelent a „galand” szó?

A: gomb B: szalag, szegélydís C: czipzár D: kalap E: piros virág

5. Hány tárgyat találsz a szöveg első és utolsó bekezdésében összesen?

A: 2 B: 1 C: 3 D: 4 E: egyet sem

6. Melyikre nincs példa?

A: részeshatározó B: időhatározó C: módhatározó D: birtokos jelző
E: névszói-igei állítmány

7. Melyik betűcsoportból tudsz más szót kirakni, mint a többiből?

A: gsáyz B: nyökét C: zemseki D: szbtamo E: diő

8. Mi nem hozható kapcsolatba a „slingelt” szó jelentésével?

A: Dunántúl B: díszes C: ágynemű D: vászon anyag E: horgolás

9. Melyik nem olyan, mint a többi?

A: haragvó szívvel B: megriadt tekintettel C: slingelt kötény D: örök kísérője
E: csikorgó csizma

10. Melyik tárgyi szerepben lévő szóban van a legtöbb (különböző) zöngés mássalhangzó?

A: kendőt B: örülni C: magáét D: mindent E: fölfeszítést

11. Minden szó rejt magában egy másik értelmes szót a végén. Ezeket a szavakat vizsgálva egy más, mint a többi. Melyik?

A: világ B: egész C: jámbor D: templom E: kendőt

12. Melyik mondatban nincs határozó?

A: 2. B: 5. C: 7. D: 13. E: Utolsó előtti.

8. osztály 3. forduló KÖRÖSÖK MENTI LEVELEZŐS VERSENY (magyar nyelvtan)
2023/2024

Ügyesen!

Olvasd el Mikszáth Kálmán: A húsvét falun című novellájának részletét, majd válaszolj a kérdésekre!

Nemcsak a konyha adózik a nagy ünnepnek mindenféle jókkal, s ez az a nap a tót ember szerint, mikor az ember olyan jól lakik, hogy se ülni, se állni, se lefeküdni nem tud, hanem megvannak a szívgyönyörködtető örömei is. A szüret még nem volt olyan régen, hogy meg ne maradt volna a pincében a legjavából egypár liter: annak most végire kell járni vidám beszélgetés mellett. Úgyis képviselőjelöltké fog ezután fogyni.

Koma a komával, sógor a sógorral összeülnek, s kicserélik eszméiket a világ dolgainak a folyásáról.

– Mégiscsak azt mondom én, sógor, hogy nem bolond ember az a „Tiszai Kálmány”. A béresben is az olyat szeretem, aki kilenc évig állta meg egy helyen...

– De mást beszélnek a baliak. Erősködnek, úgymond, hogy ők jobban tudnák...

– Sok beszédnek sok az alja, sógor.

– Dejszen, a hordóra is jó minden tíz esztendőben új abroncsot verni.

– Meghiszem; de már azt az egyet mégse engedném, hogy a vasabroncsot levegyék s nyírgúzzsal tartásák össze a dongákat. Mert abroncsa válogatja, sógor...

– A fekvés is jobban esik, ha az ember az egyik oldalról a másikra fordul.

– De fordulás közben könnyen ki is pottyannhat az ágyból. Annak a mondója vagyok én, hogyha karó helyett oszlop jön ám rajta, de nem sokat hederíték rá, ha úgy szólnak: »Félre erdő, bokor jön helyetted!«. Nem bolond az erdő, hogy félre menjen!

Ilyen szép jelkéletes szavakban morzsolgatják a nagy politikát az atyafiak iddogálás közben. Igaz, hogy egyik se lesz bölcsebb belőle, de legalább az idő telik jól és gyorsan.

De az öregek mulatsága nem ér egy pipa dohányt sem összehasonlítva a fiatalokéval.

1. „Mert abroncsa válogatja, sógor...” Melyik állítás hamis?

A: Ez egy egyszerű mondat.

B: A mondat alanya a „sógor” szó.

C: A mondatban 11 zöngés mássalhangzót karikázhatok be.

D: A mondatban háromféle szófajra talállok példát.

E: A mondatban több a mély hangrendű szó, mint a magas hangrendű.

2. „A fekvés is jobban esik, ha az ember az egyik oldalról a másikra fordul.” Melyik állítás igaz?

A: Ez a mondat mellérendelő összetett mondat.

B: A mondatban 3 főnév van.

C: Mindkét tagmondatban van jelző is és határozó is.

D: A mondat leghosszabb szava 9 betűből áll.

E: A mondat utalószava a „ha”.

3. Hány helyesírási hibát találsz a szövegrészletben?

A: 1 B: 3 C: egyet sem D: 2 E: 4

4. „Koma a komával, sógor a sógorral összeülnek, s kicserélik eszméiket a világ dolgainak a folyásáról.” Melyik állításom hamis?

A: Ez a mondat kapcsolatos mellérendelést tartalmaz.

B: A mondat többszörösen összetett mondat.

C: A mondatban csak igekötős igék vannak.

D: A mély hangrendű szavakból akkor is több van, mint a magas hangrendűekből, ha a névelőket nem számoljuk.

E: A mondatban van olyan szó, amit a hagyomány elve alapján írunk.

5. Mire nem találsz példát a szövegben?

A: Főnévi igenév alany szerepében.

B: Határozói igenév

C: Fokozott

melléknév

D: Egy mondaton belül 3 főnévi igenév.

E: Felszólító módú ige

E/2. személyben.

6. Nézd meg a szövegből vett összetett szavakat, (de csak azokat)! Melyik állításom hamis?

vasszigorral, szívgyönyörködtető, vasabroncsot, mégiscsak, képviselőjelölteké

A: A szövegben ezek a szavak ebben a sorrendben fordulnak elő.

B: Van közöttük alárendelő szószerkezet.

C: A toldalékosak jelet vagy ragot tartalmaznak.

D: Az egyik előtagja egy sütemény nevének is előtagja.

E: Van közöttük tárgyas összetétel.

7. Melyik betűcsoportból nem melléknevet tudsz kirakni?

A: nobold B: tosak C: péklejtelek D: bcselbőb E: divmá

8. Kik nem a „tótok”?

A: szlavónok B: szlovákok C: szlovének D: szlávok
E: szerbek

9. Tedd betűrendbe a szövegrészlet utolsó mondatának szavait! Melyik állításom igaz a 7. helyre kerülő szóra?

A: 4 szótagú B: magas hangrendű szó C: három zöngés mássalhangzó van a szóban
D: a szó szófaja ige E: a szóban összeolvadás van

10. Mire vonatkozik a „Félre erdő, bokor jön helyetted!” mondat a szöveg szerint?

A: földművelésre B: éjszakai rossz álmokra C: kocsmai verekedésre
D: politizálásra E: fáültetésre

11. Melyik mássalhangzótörvényre nem találsz példát az alábbi szövegből válogatott szavakban?

fogni, jókkal, menjen, állta meg, mégse

A: zöngésség szerinti részleges hasonulás B: rövidülés C: teljes hasonulás
D: képzés helye szerinti részleges hasonulás E: összeolvadás

12. „A fekvés is jobban esik, ha az ember az egyik oldalról a másikra fordul.” Melyik állításom nem igaz ezzel a mondattal kapcsolatban?

A: Ebből a mondatból szórendmódosítás nélkül is tudnék kérdő mondatot alkotni, s ez a kérdés kiegészítendő kérdés lenne. B: Ez a mondat időhatározói alárendelést tartalmaz.

C: A mondatban két ige van és egy igéből képzett főnév. D: A mondat egyik szava tartalmaz egy olyan szót, amely az egyik tanítási órán mindig „szerepet kap”.

E: A szövegben a mondat előtt és utána található mondatok kevesebb szóból állnak, mint a kiválasztott mondat.